

Royal Berkshire
NHS Foundation Trust

क्षयरोग (TB):
सुप्त क्षयरोग र
केमोप्रोफिलेक्सिस
बिरामीहरू निम्ति जानकारी

यो पर्चा सुप्त क्षयरोग (TB) भएकाहरूका लागि हो र यसले बताउँछ कि केमोप्रोफिलेक्सिस [chemoprophylaxis] द्वारा यसको कसरी उपचार गर्न सकिन्छ।

क्षयरोग (TB) भनेको के हो?

- क्षयरोग एक संक्रमण हो जो ब्याक्टेरिया (माइकोबेक्टेरियम ट्युबरक्लोसिस)-ले गर्दा हुन्छ।
- क्षयरोगले शरीरका कैयौँ विभिन्न भागहरूलाई प्रभावित पार्न सक्छ तर प्रायः यसले फोक्सोलाई प्रभावित गर्छ र संक्रामक हुनसक्छ।
- क्षयरोगले ग्रस्त व्यक्तिद्वारा खोकदा निस्कने थोपाहरू सासद्वारा शरीरमा पस्नाले क्षयरोग लाग्न सक्दछ।
- उपचारद्वारा क्षयरोग निको हुन सक्दछ।

सुप्त क्षयरोग संक्रमण र क्षयरोग बीच के भिन्नता छ?

- सुप्त क्षयरोग हुँदा क्षयरोग जीवाणुहरू शरीरमा हुन्छन् तर सक्रिय हुँदैनन्। व्यक्ति सञ्चै हुन्छ र उसले अरुलाई रोगाणुहरू सार्न सक्दैन।
- क्षयरोग लाग्दा क्षयरोगको जीवाणु शरीरमा सक्रिय हुन्छन् र व्यक्ति बिमार पर्छ र, यदि रोग फोक्सोमा वा घाँटीमा भए अरुलाई जीवाणुहरू सार्न पनि सक्छ।

यसको उपचार कसरी गरिनु पर्दछ?

- सुप्त क्षयरोग जीवनमा पछि गएर क्षयरोगमा विकसित हुन सक्दछ।
- अहिले नै सुप्त क्षयरोगको उपचार गरेमा यो रोग लाग्नबाट रोक्नमा सहयोग पुग्नेछ।

मलाई सुप्त क्षयरोग छ भनी डक्टरलाई कसरी थाहा हुन्छ?

- डक्टर वा नर्सले तपाईंको छालाको परीक्षण, छातिको एक्स-रे र/वा रगत परीक्षणहरूका परिणाम हेरेर थाहा पाउँछन्।

मलाई पहिलेदेखि नै क्षयरोग छैन भनेर कसरी पक्का हुन सक्छु?

क्षयरोगका निम्न खास लक्षणहरू तपाईंलाई छैन भने पक्का हुन सक्नुहुन्छ:

- सातौँसम्म चल्ने खोकी/खोक्दा रगत आउनु।
- खासगरी रातमा ज्वरो आउनु, पसीना आउनु।
- अकारण वजन कम हुनु, थकाई लाग्नु (ऊर्जाको कमी हुनु)।
- लगातार ग्रन्थि सुन्नित्तु।

तपाईंको उपचार

- क्षयरोगमा विशेषज्ञताप्राप्त डक्टर र नर्सद्वारा तपाईंको उपचार एक बहिरङ्गी रोगीको रूपमा गरिनेछ।
- औषधि प्रत्येक दिन लिनु पर्छ। तपाईंले एक खुराक पनि बिर्सनुभयो भने सम्झना हुने बित्तिकै खाइहाल्नु पर्छ। तपाईंले बिर्सनुभयो र अर्को खुराक खाने बेला भयो भने, बिर्सको खुराकलाई बिर्सनुहोस् र डबल खुराक नखानुहोस्। यस्तो भयो भने कृपया जतिसक्दो चाँडो आफ्ना नर्स/डक्टरलाई बताउनुहोस्।
- क्षयरोगका रोगाणुहरू अति विस्तारै मारिन्छन्। औषधीले सबै रोगाणुहरूलाई मार्न कम्तिमा पनि तीन महिनाको समय लाग्दछ। तपाईंलाई कुन औषधी दिइन्छ भन्ने कुरो माथि उपचारको अवधि निर्भर गर्दछ। क्षयरोगका सबै रोगाणुहरू नमारिएसम्म, क्षयरोगका कुनै लक्षण नदेखिएता पनि, आफ्नो औषधी खान जारी राख्नुहोस्।

महत्वपूर्ण सल्लाह

- यी चक्कीहरूले तपाईंले खाने अन्य औषधीहरूलाई प्रभावित पार्न सक्छन्, कृपया परामर्शका लागि आफ्ना क्षयरोग विशेषज्ञ नर्ससँग कुरा गर्नुहोस्।
- यी चक्कीले गर्भनिरोधक चक्कीलाई प्रभावित पार्न सक्छन्, थप सल्लाहका लागि कृपया आफ्ना जीपी-लाई भेट्नुहोस्।
- सम्पूर्ण औषधि एकसाथ मुखबाट लिनु पर्छ, दिनमा एक पटक, खाली पेटमा (खाना खानु भन्दा 30 मिनटमा)।
- कृपया जाँड-रक्सीको सेवन नगर्नुहोस्।
- तपाईंको औषधी उपलब्ध रहोस् भन्ने कुरो सुनिश्चित गर्नुहोस्, तर औषधी सिद्धिएको स्थितिमा जतिसक्दो चाँडो आफ्ना क्षयरोग विशेषज्ञ नर्सलाई सम्पर्क गर्नुहोस्।

- अस्पतालमा तपाईंलाई बोलाइएको समयमा उपस्थित हुन नबिर्सनुहोस् जसबाट हामीले तपाईंको प्रगतिको निगरानी गर्न सकौं र तपाईंलाई अरू औषधीहरू दिन सकौं।
- औषधीहरूलाई चिसो, अन्ध्यारो ठाउँमा र बच्चाहरूको पहुँच बाहिर राख्नुहोस्।
- तपाईंको उपचारसित सम्बन्धित कुनैपनि कुराबारे चर्चा गर्न चाहनुहुन्छ भने कृपया कुनैपनि समय सम्पर्क गर्नुहोस्।
- यदि तपाईंलाई कुनै दुष्प्रभावहरू हुन्छ भने तुरुन्तै हामीलाई सम्पर्क गर्न नबिर्सनुहोला।

थप सल्लाह:

क्षयरोग सेवा: फोन: 0118 322 6882

तपाईंको औषधी

यी केही दुष्प्रभावहरू मात्रै हुन्। पूरा सूचीका लागि कृपया प्रत्येक औषधीको लागि बिरामी जानकारी पर्चा पढ्नुहोस्।

Rifinah/Rimactazid – 300मि.ग्रा. रातो र गुलाफी रडको क्याप्सूल, 150मि.ग्रा. रातो र नीलो/ खराने रडको क्याप्सूल, वा रातो रडको क्याप्सूल। यो चक्कीमा Rifampicin तथा Isoniazid हुन्छ। साइड इफेक्टहरूका लागि Rifampicin, Isoniazid हेर्नुहोस्।

Rifampicin – 300मि.ग्रा. रातो र गुलाफी क्याप्सूल, 150मि.ग्रा. रातो र नीलो/खरानी रडको क्याप्सूल। यसले पिसाब, आँसु र वीर्य सुन्तले रडका हुनेछन् (यो सामान्य हो र यसमा कुनै चिन्ता गर्नु पर्दैन)। कन्टेक्ट लेन्सहरूको रड फेरिन सक्दछ तसर्थ उपचार पूरा नहुञ्जेल चस्मा पहिरिने सिफारिस गरिन्छ। गर्भनिरोधक चक्कीहरूले प्रभावी ढंगमा काम गर्ने छैनन् तसर्थ तपाईंले वैकल्पिक गर्भनिरोधक उपायको बारेमा विचार गर्नु पर्दछ। अन्य दुष्प्रभावहरूमा छालामा न्यासहरू, बान्ता र झाडापखाला सामेल छन्।

Isoniazid – 100मि.ग्रा. गोलो सेतो चक्की, 50मि.ग्रा. सानो, गोलो सेतो चक्की। दुष्प्रभावहरूमा वाकवाक लाग्नु, बान्ता गर्नु र हात-खुट्टा झन्झनाउनु हुन सक्छन्। हात-खुट्टा झन्झनाउन रोक्नका लागि तपाईंलाई पिरिडोक्सीन [pyridoxine] (भिटाविन B6) दिन सकिन्छ। यसले गर्भनिरोधक चक्कीलाई प्रभावित पार्न सक्छ।

यी औषधिहरू शरीरमा कलेजोद्वारा प्रशोधित गरिन्छ। यदि तपाईंलाई पेट दुख्ने, जाडो लाग्ने, बान्ता भएमा वा पहेँलो रोग (कमलपित्त) भएमा कृपया क्षयरोग नर्सलाई सम्पर्क गर्नुहोस्।

अनुरोध गर्दा यो कागजात अन्य भाषा र ठूलो अक्षर भएको छपाइमा पनि उपलब्ध हुन सक्नेछ।

वेस्ट बर्कशायर क्षयरोग सेवा [West Berkshire TB Service], श्वास सम्बन्धी चिकित्सा विभाग [Department of Respiratory Medicine], जनवरी 2008,
समीक्षा गरिएको मिति: जुलाई 2019
अर्को पुनरावलोकन: जुलाई 2021